

De Morgen

'Euthanasie moet ook in psychiatrie kunnen'

door Peter Dupont

Senator Jacinta De Roeck wil wet verbeteren

De huidige euthanasiewet laat mensen met ondraaglijk psychisch leed en een acute doodswens in de steek. 'Patiënten én professionelen dringen aan op duidelijke criteria voor euthanasie bij ondraaglijk psychisch lijden', zegt onafhankelijk senator Jacinta De Roeck (sp.a-Spirit). 'Euthanasie moet ook voor die mensen bespreekbaar worden.'

Jacinta De Roeck: 'Een maatschappelijk debat is dringend nodig. Ik vrees dat de twee achtereenvolgende verkiezingen dat onderwerp weer een poos zullen begraven.'

Door Peter Dupont

"Ons inlevingsvermogen is er voor kankerpatiënten met een doodswens, veel minder voor mensen die ondraaglijk geestelijk lijden", zegt senator Jacinta De Roeck. "Een maatschappelijk debat is dringend nodig, dat leerde ik uit mijn stages in verscheidene psychiatrische instellingen. Ik vrees dat de twee achtereenvolgende verkiezingen dat onderwerp weer een hele poos begraven."

De wet laat euthanasie bij ondraaglijk geestelijk lijden toch toe?

Jacinta De Roeck: "De wet is een lege doos, omdat ze bij ondraaglijk psychisch lijden niet wordt toegepast, enkel bij patiënten in een onomkeerbare coma. Euthanasie kan bijvoorbeeld niet bij mensen die dement geworden zijn en in hun wilsbeschikking hebben gesteld dat ze in dat geval willen sterven. Ook niet bij mensen met een onomkeerbare hersenaandoening. En zeker niet bij psychiatrische patiënten die hun geestelijk lijden niet meer aankunnen. Zij vinden de wet dan ook discriminatie."

Wat gebeurt er als psychiatrische patiënten willen sterven?

"Er zijn patiënten die al vijftien jaar willen sterven en nog altijd leven en lijden. Sommige worden er willens nillens door gesleurd, andere plegen zelfmoord. Zulke incidenten hebben de psychiatrische instellingen doen nadenken. De kwestie leeft. De congregatie van de Broeders van Liefde, die de meeste

chronisch psychiatrische patiënten onder haar zorg heeft, stelde onlangs een visietekst op over die problematiek. Als de doodsvraag gegrond is, kan euthanasie, maar enkel buiten de muren van hun instellingen. De Broeders Alexianen hielden er enkele weken geleden nog een studiedag over."

Kunnen die patiënten niet naar een andere instelling om te sterven?

"Dat is erg moeilijk, omdat dergelijke patiënten enorm gehecht zijn aan hun biotoop. In een andere instelling begint de hele euthanasiecarrousel bovendien opnieuw."

Is er een maatschappelijk draagvlak voor deze kwestie?

"Dat denk ik wel. De doodsvraag, zo heb ik tijdens mijn stages in de instellingen geleerd, wordt wel degelijk gesteld en door de sector als dusdanig herkend. Ook patiënten- en familieverenigingen willen de wet toegepast zien. Op een zeer omzichtige manier. Het probleem is dat er geen duidelijke criteria zijn. Het is echter niet aan de politici alleen om daar verder over te debatteren, de wet laat deze vorm van euthanasie toe. De sector moet mee het debat voeren."

In Nederland bestaan er wel criteria voor euthanasie bij ondraaglijk psychisch lijden.

"Elke letter en lettergreep over deze kwestie zijn er juridisch onderbouwd. Nederlandse psychiaters werken met een beslissingsboom om uit te maken wie kan sterven. Het is de opdracht van onze psychiaters om naar het Nederlandse voorbeeld een commissie op te richten die richtlijnen uittekent om de euthanasiewet toepasbaar te maken bij ondraaglijk psychisch lijden. Hulp bij zelfdoding zou het best ook in onze wet ingeschreven worden, zoals in Nederland, om alle onzekerheden weg te gommen en psychiaters wat meer grond onder hun voeten te geven."

Hoeveel Nederlandse psychiatrische patiënten vragen om euthanasie?

"Van de ruim 320 vragen worden er jaarlijks drie tot vijf toegepast. Een heel laag cijfer. Heel wat patiënten zien na het maandenlange doorlopen van de beslissingsboom af van hun vraag. Hun denken is flexibeler geworden. Het bespreekbaar maken van hun doodsvraag heeft hen voor het leven doen kiezen. Toch zijn er nog enkele van hen die uiteindelijk zelfmoord plegen."

En in België?

"Tot nu toe meldden psychiaters niet veel doods vragen. Wordt dit thema bespreekbaar, dan volgen er zonder twijfel meer vragen. De Broeders van Liefde hebben alvast een eerste aanzet gegeven in hun visietekst. Dat is een stap vooruit. Zij gaan er wel van uit dat euthanasie bij sommige patiëntengroepen moeilijker toepasbaar is. Borderlinepatiënten bijvoorbeeld, die vaak een doodsverlangen hebben, vormen de moeilijkste groep."

Is zoveel moeite wel nodig voor drie tot vijf doods vragen per jaar?

"Het gaat niet om het aantal mensen dat sterft, maar ook om de honderden mensen die ervan afzien. Dat kan enkel door het onderwerp bespreekbaar te maken."

Jacinta De Roeck:

Politici moeten samen met de sector het debat voeren, naar het voorbeeld van Nederland

Publicatiedatum : 2006-11-08

Sectie : Algemeen